

Türkiye Cumhuriyeti
Yıldız Teknik Üniversitesi
Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

Öğrenci No: 19011085
Öğrenci Adı Soyadı: Osman Yiğit Sökel
Öğrenci Mail Adresi: 11119085@std.yildiz.edu.tr

**DERS/GRUP: YAPISAL PROGRAMLAMAYA GİRİŞ / GR-1
FİNAL PROJESİ**

Ders Yürütücüsü
Doç. Dr. Fatih AMASYALI

İçindekiler

Algoritma Tanımı ve Tarifi.....	3
Rakipleri, Avantajları, Dezavantajları.....	4
Karmaşıklığı, Çalışma Prensipleri, Uygulama Alanları.....	5
Kod.....	6,7,8,9,10
Ekran Çıktıları.....	11,12,13,14,15
Kaynakça ve Video Linki.....	16

Algoritma Tanımı

Dijkstra Algoritması, en kısa yol (shortest path) algoritmalarından biridir. Yani Dijkstra Algoritması, herhangi bir düğümden diğer düğümlere olan yolları analiz edip en kısa yolu bulan bir algoritmadır. Bu algoritmanın temeli çizge teoremine (Graf Teorisi) dayanır.

Program girdi olarak kaç düğümden oluştuğunu, düğümün birbirlerine olan uzaklıklarını ve başlangıç noktasını almaktadır.

Algoritmanın Tarifi

1. Düğüm sayısı girilir.
2. Düğümlerin birbirlerine olan uzaklıkları girilir.
3. Bu değerler alındıktan sonra başlangıç noktası seçilir ve bu düğümden diğer düğümlere olan en kısa yol hesaplanmaya başlanır.
4. Seçtiğimiz düğümle bağlantısı olmayan düğümlere sonsuz değer atanır.
5. Seçtiğimiz düğümlerin diğer düğümlere olan uzaklığı bir diziye atanır. Hangi yol üzerinden ilerlediğimizi tutmak için de önceki düğümleri tutan bir diziye ve ziyaret edilip edilmediğini kontrol eden bir diziye ihtiyacımız var. Başlangıç düğümümüzü önceki düğüm dizimize atıyoruz ve başlangıç değerimizin ziyaret edildiğini işliyoruz.
6. Bir sonraki aşamamızda bulunduğumuz düğümünün bağlantılı olduğu diğer düğümlere uzaklığını, daha önce ölçülen minimum uzaklık ile karşılaştırıyoruz. Eğer minimum uzaklığımızdan daha küçük bir değer ise ve daha önce ziyaret edilmemişse yeni minimum uzaklığımıza bu değer atanır ve izlediğimiz yolun değerlerine eklenir.
7. Bu işlem tüm düğümler için tekrarlanır.
8. Ziyaret edilen düğümü atadığımız için aynı yoldan geçme ihtimali yoktur ve izlediğimiz yolu önceki düğüm dizisi ile tuttuğumuz için izlenen yolu işleyebiliriz.
9. Son olarak en kısa mesafeyi ve izlenen yolu ekrana yazdırıyoruz.

Rakipleri

- Bellman-Ford Algoritması
- A* arama algoritması
- Floyd-Warshall Algoritması
- Johnson Algoritması
- Viterbi Algoritması

	Dijkstra	Bellman-Ford	A* arama	Floyd-Warshall	Johnson	Viterbi
Çözüm şekli	Eksi değerlere izin vermez	Eksi değerlere izin verir	Sezgisel yöntemler	Eksi değerlere izin verir	Grafik algoritması	Olasılıksal ağırlıklar
Bulduğu düğüm sayısı	Tek düğüm	Tek düğüm	İki düğüm arası	Bütün düğümler	Bütün düğümler	Bütün düğümler
	Aç gözlü (Greedy) bir algoritmadır.		Yöntemi sayesinde aramayı hızlandırır		Seyrek çizgilerde daha hızlıdır	

Avantajları

- Sonuçlanınca kalıcı olarak etiketlenmiş tüm düğümlere giden en az ağırlıklı yolu bulabilirsiniz.
- Her geçiş için yeni bir şemaya gerek yoktur.
- N^2 lik bir düzene sahiptir bu yüzden büyük problemlerde kullanmak için verimlidir.

Dezavantajları

- Gerekli kaynakları çok fazla zaman harcayarak kör arama yapması.
- Eksi değer bulunması halinde başarılı çalışmaz. Sürekli mevcut durumdan iyi bir durum oluşturduğu için kararlı hale gelemmez.
- Bütün düğümler için değil tek bir düğüm için en kısa yolu bulması.

Karmaşıklığı

Dijkstra Algoritmasının bazı yöntemlere göre karmaşıklığı $O(M \log N)$ fakat benim yazdığım yöntem ile karmaşıklığı ile $O(N^2)$ 'dir.

Çalışma Prensibi

Kaynak noktasına ihtiyaç duyar ve etiketleme yöntemi ile çalışır. İki çeşit etiketlemesi mevcuttur. Bunlar, geçici etiket ve kalıcı etikettir. Geçici etiketleme yapılırken iki düğüm arası mesafe hesaplanır ve yazılır. Sonraki süreçte yapılan hesaplamalarda daha kısa bir yola rastlanmaz ise geçici etiket, kalıcı etikete dönüşür. Daha kısa bir yol hesaplanır ise kalıcı etiket yeni yol değerini alır.

Uygulama Alanları

- **Navigasyon:** Bulunduğumuz konumdan gitmek istediğimiz konuma en az maliyetli, en yakın, en kolay yolu bulmak için kullanılır.
- **Sosyal Ağ Uygulamaları:** Önerilen arkadaşlar, önerilen sayfalar gibi bize tavsiye edilenleri bulmak için profildeki bağlantıları Dijkstra Algoritması kullanarak bize sunuyor.
- **Telefon Ağları:** Bantlar ve istasyonlarda bu algoritma kullanılır.
- **En Kısa Yolu Bulmak için IP Yönlendirmesi:** Yönlendirme tablolarını güncellemek için bu algoritmayı kullanır.
- **Ulaşım Ağları:** İnternet üzerinden bilet alırken ulaşım merkezlerini, uçuş numaralarını, uçuş saatlerini düzenlemek için bu algoritma kullanılır.
- **Dosya Sunucusu Belirlemede:** LAN'da dosya sunucusu belirlemek için bu algoritma kullanılır. Minimum sayıda atlama yaparak daha hızlı gerçekleşmesini sağlar.
- **Robotik Yol:** Drone ve robotların verilen talimatları daha hızlı gerçekleştirmesi için bu algoritma kullanılır.

Kod

```
1. #include<stdio.h>
2. #include<stdlib.h>
3. #include <time.h>
4. #define MAX 100
5. #define SONSUZ 999999
6.
7.
8. int main()
9. {
10.     clock_t surebas, surebit;
11.     long double sure[MAX], ortsure, toplamsure, l;
12.     int i, j, k, selection, count, n, baslangic, sayac ,sonrakidugum, dongu;
13.     long maliyet[MAX][MAX], uzaklik[MAX], minuzaklik, a[MAX][MAX];
14.     int ziyaret[MAX], oncekidugum[MAX];
15.     sayac = 0;
16.     k=0;
17.
18.     //While döngüsü menü oluşumunu sağlıyor
19.
20.     while(selection != 3) {
21.         printf("\nMenu:\n(1)Progami Baslat\n(2)Programi Calistirdikten Sonra
Analizler\n(3)Cikis\n");
22.         scanf("%d", &selection);
23.         if(selection ==1){
24.
25.             //En kısa yolu hesaplamak için nokta sayısını ve uzaklıklarını
kullanıcıdan alıyor
26.
27.             printf("Dugum sayisini giriniz = ");
28.             scanf("%d", &n);
29.
30.             for(i=1; i<=n; i++){
31.                 for(j=1; j<=n; j++){
32.                     if(i != j){
33.                         printf("%d.dugumun %d.dugume uzakligini
giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) = ", i, j);
34.                         scanf("%ld", &a[i][j]);
35.                     }
36.                     else
37.                         a[i][j]=0;
38.                 }
39.             }
40.
41.             /*Dijkstra Algoritması tek kaynaklı bir shortest path algoritması
olduğu için
42.             hangi noktanın ölçümünü yapacağını giriyor. */
43.
44.             printf("Baslangic dugumunu giriniz = ");
45.             scanf("%d", &baslangic);
46.
47.             surebas = clock();
48.
49.
50.             /*Düğümlemler arasındaki uzaklıkları matrise eşitliyor ve
0 olan değerlere sonsuz değerini atıyor. */
51.             for(dongu=0;dongu<1000; dongu++){
52.                 for(i=1; i<=n; i++){
53.                     for(j=1; j<=n; j++){
54.                         printf(" *");
55.
56.                         //Yıldız burdaki karmaşıklığı ölçüyor.
57.                         if(a[i][j] == 0)
58.                             maliyet[i][j] = SONSUZ;
59.                         else
60.                             maliyet[i][j] = a[i][j];
61.                     }
62.                 }
63.             }
```

```

62.         printf("\n");
63.
64.         //Uzaklık dizisine maliyet matrisindeki başlangıç
        düğümünün diğer düğümlere olan uzaklığını atıyor.
65.         //Önceki düğüm dizisinin bütün değerlerine başlangıç
        düğümünün değerini atıyor. Bu izlenilen yolu tutmamız için yapılıyor.
66.         //Ziyaret dizisinin bütün değerlerine de 0 değerini
        atıyor.Bu şu an için ziyaret edilen hiçbir noktanın olmadığını göstermek için yapılıyor
67.
68.         for(i=1; i<=n; i++){
69.             printf(" *");
70.             uzaklik[i] = maliyet[baslangic][i];
71.             oncekidugum[i] = baslangic;
72.             ziyaret[i] = 0;
73.         }
74.
75.         printf("\n");
76.
77.         uzaklik[baslangic] = 0;           //Başlangıç
        düğümünün kendisine olan uzaklığını 0 yapıyor1
78.         ziyaret[baslangic]=1;           //Başlangıç
        noktasının ziyaret edildiği bilgisini veriyor
79.
80.         /*Burda while döngüsü bütün değerlerin uzaklıklarının
        ölçülmesi için yapılıyor.
81.         Normalden 1 değer az dönüyor çünkü ilk değerlerin
        atamaları yapıldı. */
82.
83.         count = 1;
84.
85.         while(count < n){
86.             minuzaklik = SONSUZ;
87.             for(i=1; i<=n; i++){
88.                 printf(" *");
89.                 if(uzaklik[i] < minuzaklik &&
        !ziyaret[i]){           //Uzaklık değerlerinin belirlenen minimum uzaklıktan
        küçük olup olmadığı ve o noktanın daha önce ziyaret
        minuzaklik = uzaklik[i];
        //edilip edilmediği kontrol ediliyor. Eğer
        şartlar sağlanıyorsa yeni minimum değerimize bu uzaklık ekleniyor.
90.                 sonrakidugum = i;
91.             }
92.
93.             //Şartları sağlayan en optimum değer bulunduktan sonra o noktanın ziyaret edildiği,
        diziye işleniyor.
94.             }
95.             printf("\n");
96.
97.             ziyaret[sonrakidugum] = 1;
98.
99.             for(i=1; i<=n; i++){
100.                 printf(" *");
101.                 /*Eğer ziyaret edilmeyen bir noktada;
        minimum uzaklık ve belirlediğimiz sonraki düğümün uzaklığının toplamı
        başlangıç düğümümüzün uzaklıklarından
        küçükse, yeni uzaklık değerimiz bu iki değer toplamı olur.
        Önceki düğüm dizimizde de bu
        değer atanır. */
102.                 if(ziyaret[i] == 0){
103.                     if(minuzaklik +
        maliyet[sonrakidugum][i] < uzaklik[i]){
104.                         uzaklik[i] = minuzaklik + maliyet[sonrakidugum][i];
105.                         oncekidugum[i] = sonrakidugum;
106.                     }
        }
    
```

```

107.                                     }
108.
109.                                     count++;
110.                                 }
111.                                printf("\n \n");
112.
113.
114.                                }
115.
116.                                //Bu döngülerde başlangıç düğümümüzün diğer düğümlere en
    kısa yolu ve ilerledikleri yol ekrana yazdırılır.
117.
118.                                for(i=1; i<=n; i++){
119.                                    printf(" *");
120.                                    if(i != baslangic){
121.                                        printf("%d.dugume uzakligi = %ld\n",i,
    uzaklik[i]);
122.                                        printf("Gidilen yol : %d ", i);
123.
124.                                        j = i;
125.                                        while(j != baslangic){
126.                                            printf(" *");
127.                                            j = oncekidugum[j];
128.                                            printf("<-- %d ", j);
129.                                        }
130.
131.
132.                                        printf("\n");
133.                                    }
134.                                printf("\n \n");
135.
136.
137.                                surebit = clock();
138.
139.                                printf("\n Algoritmanın çalışma süresi(mikrosaniye) = %Lf
    \n \n", ((long double)(surebit-surebas)/(1000 * CLOCKS_PER_SEC)));
140.
141.                                /*Bütün istediğimiz değerleri girdikten sonra
    karşılaştırma yapabilmek için
142.                                bulduğumuz süreleri bir diziye atıyor */
143.
144.                                sure[k] = (long double)(surebit-surebas)/ (1000 *
    CLOCKS_PER_SEC);
145.                                k++;
146.                                sayac++;
147.                            }
148.
149.                            else if(selection == 2){
150.                                if(sayac >= 1){
151.
152.                                    //Tuttuğumuz bütün değerler için bir bar
    diyagramı yapıyor.
153.                                    printf("Algoritmanın Çalışma Süresinin Bar
    Diagramı\n");
154.                                    k=0;
155.                                    while(k<sayac){
156.                                        printf("%d.değerler ", k+1);
157.                                        for(l=0; l<sure[k]/2; l = l +
    0.000001){
158.                                            printf("|");
159.                                        }
160.                                        printf("\n");
161.                                        k++;
162.                                    }
163.
164.                                    //Elde ettiğimiz zamanın ortalamasını alıyor ve
    bunu şekillendiriyor.
165.
166.                                    toplamsure = 0;
167.                                    for(k=0; k<sayac; k++)

```


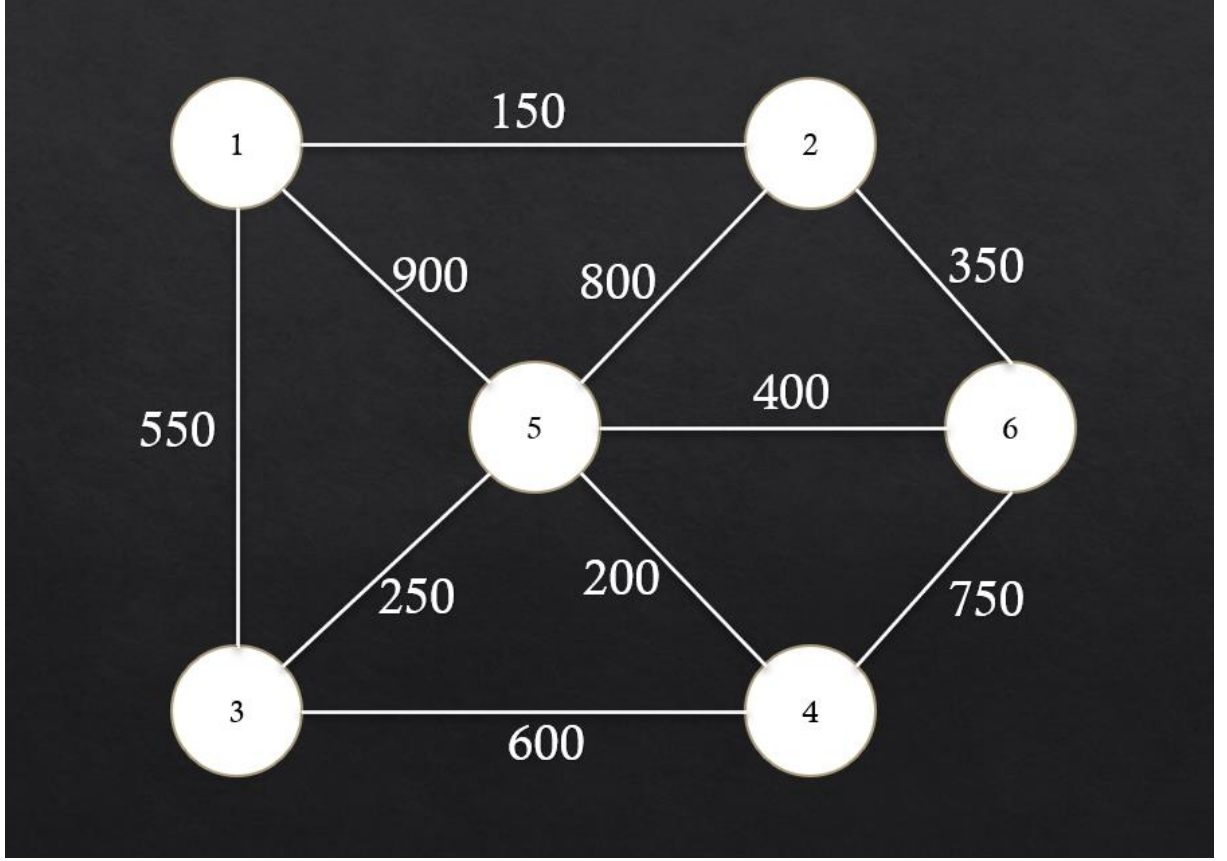
```

168.                                     toplamsure = toplamsure + sure[k];
169.
170.                                     ortsure = toplamsure / sayac;
171.                                     printf("Ort. sure  ");
172.
173.                                     for(l=0; l<ortsure/2; l = l + 0.000001)
174.                                         printf("|");
175.
176.                                     //Yıldızlarla  hesapladığımız karmaşıklığı
veriyor.
177.
178.                                     printf("\n\nKarmasiklik  = O(N^2)\n");
179.                                     }
180.
181.                                     else
182.                                     printf("Analizler Icin Programi
Calistiriniz!!");
183.
184.                                     }
185.
186.                                     //Programı sonlandırma
187.
188.                                     else if(selection==3){
189.                                         printf("Cikis Yapiliyor..\n");
190.                                     }
191.
192.                                     //Menüdeki değerlerden farklı bir değer girme durumunda ekrana
yazırıyor
193.
194.                                     else
195.                                         printf("Yanlis deger! Yeniden deneyiniz\n");
196.                                     }
197.
198.                                     return 0;
199.
200.     }
201.

```

Ekran Çıktıları

1.Değerler

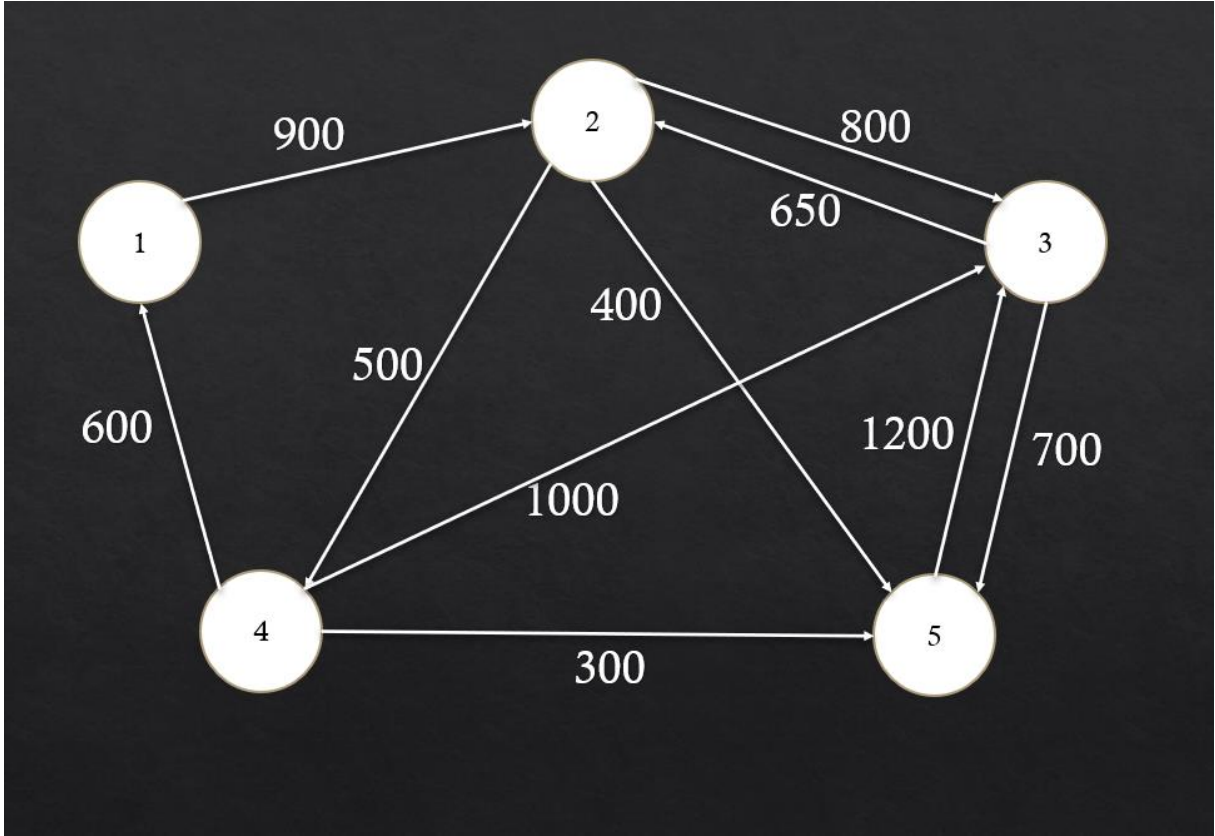

4 numaralı düğüme göre en kısa mesafeyi bulmak için:

Düğüm	1	2	3	4	5	6
4	Sonsuz	Sonsuz	600	0	200	750
5(200)	1100	1000	450	0	200	600
3(450)	1000	1000	450	0	200	600
6(600)	1000	950	450	0	200	600
2(950)	1000	950	450	0	200	600
1(1000)	1000	950	450	0	200	600

2.Değerler

1 numaralı düğüme göre en kısa mesafeyi bulmak için:

Düğüm	1	2	3	4	5
1	0	900	Sonsuz	Sonsuz	Sonsuz
2(900)	0	900	1700	1400	1300
5(1300)	0	900	1700	1400	1300
4(1400)	0	900	1700	1400	1300
3(1700)	0	900	1700	1400	1300

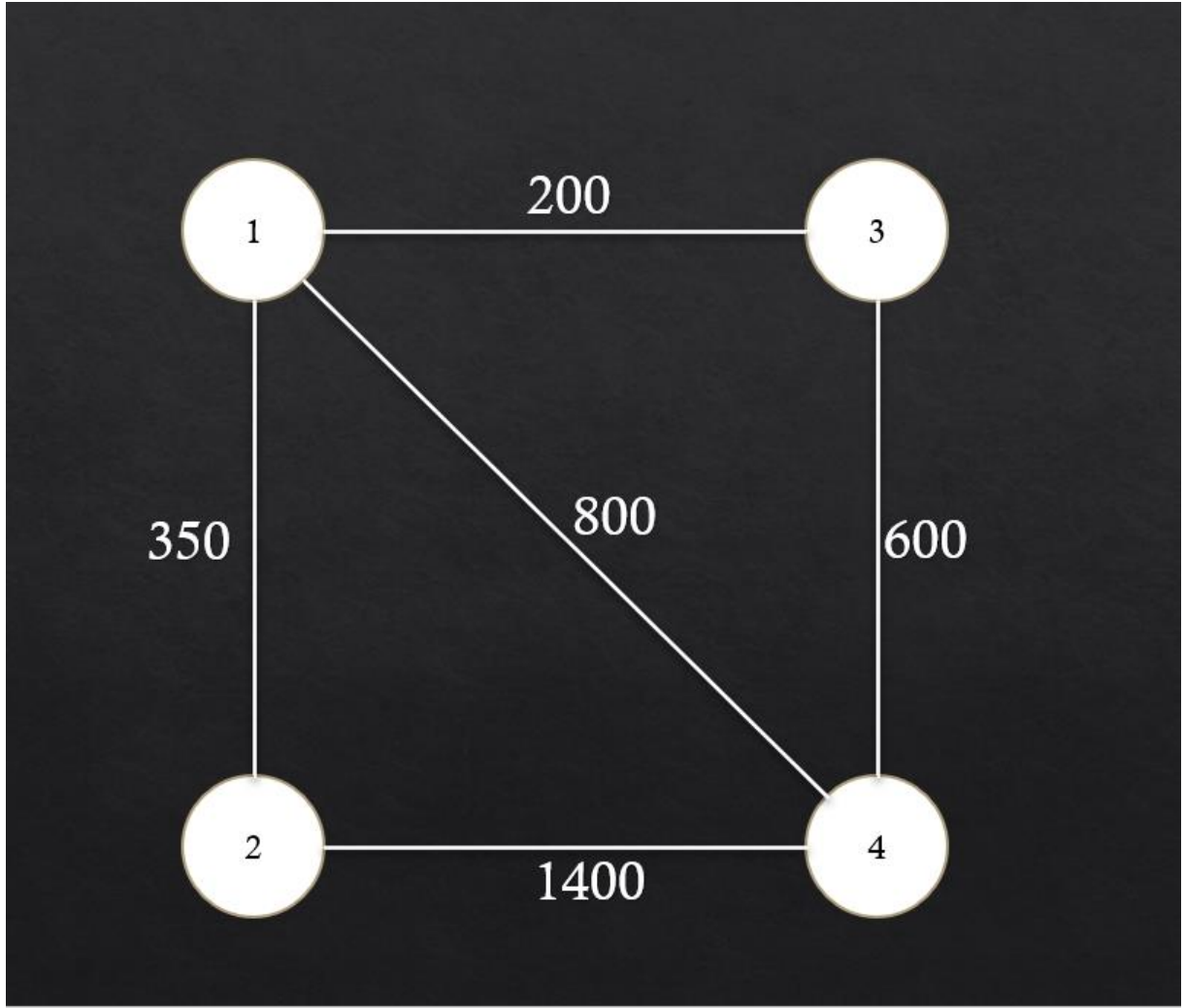
```

(1)Programi Baslat
(2)Programi Calistirdiktan Sonra Analizler
(3)Cikis
1
Dugum sayisini giriniz = 5
1.dugumun 2.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =900
1.dugumun 3.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =0
1.dugumun 4.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =0
1.dugumun 5.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =0
2.dugumun 1.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =0
2.dugumun 3.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =800
2.dugumun 4.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =500
2.dugumun 5.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =400
3.dugumun 1.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =0
3.dugumun 2.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =650
3.dugumun 4.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =0
3.dugumun 5.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =700
4.dugumun 1.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =600
4.dugumun 2.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =0
4.dugumun 3.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =1000
4.dugumun 5.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =300
5.dugumun 1.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =0
5.dugumun 2.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =0
5.dugumun 3.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =1200
5.dugumun 4.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =0
Baslangic dugumunu giriniz = 1
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
*
*2.dugume uzakligi = 900
Gidilen yol : 2 *<-- 1
*3.dugume uzakligi = 1700
Gidilen yol : 3 *<-- 2 *<-- 1
*4.dugume uzakligi = 1400
Gidilen yol : 4 *<-- 2 *<-- 1
*5.dugume uzakligi = 1300
Gidilen yol : 5 *<-- 2 *<-- 1

```

Algoritmanın calisma suresi(mikrosaniye) = 0.000016

3.Değerler

2 numaralı düğüme göre en kısa mesafeyi bulmak için:

Düğüm	1	2	3	4
2	350	0	800	1400
1(350)	350	0	550	1400
3(550)	350	0	550	1150
4(1150)	350	0	550	1150

```

Menu:
(1)Progamı Baslat
(2)Programı Calistirdiktan Sonra Analizler
(3)Cikis
1
Dugum sayisini giriniz = 4
1.dugumun 2.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =350
1.dugumun 3.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =200
1.dugumun 4.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =0
2.dugumun 1.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =350
2.dugumun 3.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =800
2.dugumun 4.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =1400
3.dugumun 1.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =200
3.dugumun 2.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =800
3.dugumun 4.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =600
4.dugumun 1.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =0
4.dugumun 2.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =1400
4.dugumun 3.dugume uzakligini giriniz(Baglanti yoksa 0 giriniz) =600
Baslangic dugumunu giriniz = 2
* * * * *
* * * *
* * * *
* * * * *
* * * * *
* * * *

*1.dugume uzakligi = 350
Gidilen yol : 1 *-<-- 2
*
*3.dugume uzakligi = 550
Gidilen yol : 3 *-<-- 1 *-<-- 2
*4.dugume uzakligi = 1150
Gidilen yol : 4 *-<-- 3 *-<-- 1 *-<-- 2

Algoritmanın calisma suresi(mikrosaniye) = 0.000012

```

```

Menu:
(1)Progamı Baslat
(2)Programı Calistirdiktan Sonra Analizler
(3)Cikis
2
Algoritmanın Calisma Suresinin Bar Diagrami
1.degerler |||||
2.degerler |||||
3.degerler |||||
Ort. sure |||||

Karmasiklik = O(N^2)

Menu:
(1)Progamı Baslat
(2)Programı Calistirdiktan Sonra Analizler
(3)Cikis
3
Cikis Yapiliyor..

```

Kaynakça

- <https://cs.indstate.edu/~rjaliparthive/dijkstras.pdf>
- [https://bilgisayarkavramlari.com/2010/05/13/dijkstra-algoritmasi-2/#:~:text=Bilgisayar%20bilimlerinde%20kullanılan%20ve%20algoritmayı,shortest%20path\)%20bulmak%20için%20kullanılır.&text=Dijkstra%20algoritması%20herhangi%20bir%20şekildeki,giden%20en%20kısa%20yolu%20hesaplar.](https://bilgisayarkavramlari.com/2010/05/13/dijkstra-algoritmasi-2/#:~:text=Bilgisayar%20bilimlerinde%20kullanılan%20ve%20algoritmayı,shortest%20path)%20bulmak%20için%20kullanılır.&text=Dijkstra%20algoritması%20herhangi%20bir%20şekildeki,giden%20en%20kısa%20yolu%20hesaplar.)
- <https://www.halildurmus.com/2020/10/26/dijkstra-algoritmasi/>
- <https://www.geeksforgeeks.org/dijkstras-shortest-path-algorithm-greedy-algo-7/>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Dijkstra%27s_algorithm
- <https://www.youtube.com/watch?v=ZtBMVxyD8A0&t=41s>
- <https://www.youtube.com/watch?v>

Video Linki

<https://youtu.be/hN-kzPaJCmI>